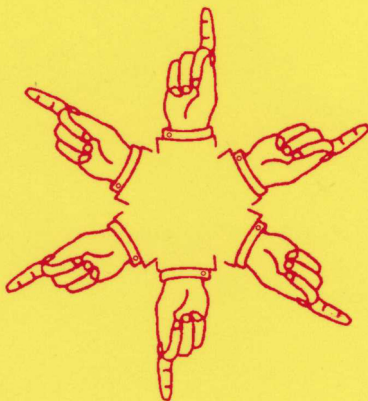

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK LXI

WARSZAWA 2013

NR 1

REDAKCJA I KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor — Andrzej Klonder
Zastępcy Redaktora — Elżbieta Mazur, Martyna Milewska
Sekretarze Redakcji — Magdalena Bis, Ludmiła Paderewska
Członkowie Komitetu — Maria Bogucka, Jarosław Dumanowski,
Andrzej Janeczek, Leszek Kajzer, Jan Klápště,
Elżbieta Kowalczyk-Heyman, Jerzy Kowalczyk,
Jerzy Kruppé, Maria Nietyksza, Raimo Pullat,
Janusz Sztetyło, Wojciech Szymański,
Andrzej Wyrobisz

Adres Redakcji:
00-140 Warszawa, Al. Solidarności (d. Świerczewskiego) 105
<http://www.iaepan.edu.pl/czasopisma/kwartalnik/index.html>
e-mail: kwartalnik@iaepan.edu.pl
tel. 22 620 28 81 w. 146

Skład i łamanie:
Krzysztof Anuszewski, tel. 22 629 44 78

Druk i oprawa:
OFICyna WYDAWNICZO-POLIGRAFICZNA „ADAM”
02-729 Warszawa, ul. Rolna 191/193
tel. 22 843 37 23, 22 843 08 79, tel./fax 22 843 20 52

Nakład 475 + 25 egz. Arkuszy wydawniczych 15. Papier offset 80 g.

Oddano do składania w lipcu 2013 r., druk ukończono
we wrześniu 2013 r.

SOMMAIRE

Note éditoriale	3
---------------------------	---

ÉTUDES ET MATÉRIAUX

Janusz Barański, Le monde des choses face à l'homme	5
Katarzyna Krupska, La prière en argent charmée. Des offrandes votives des XVII ^e et XVIII ^e siècles provenant de la Terre de Chełmno	15
Jacek Tylicki, Les objets de luxe en argent de la table et du buffet européens aux XV ^e -XVIII ^e siècles	27
Marta Osypińska, Le mouton ou la chèvre, le hareng ou le poisson ? Les sources archéozoologiques se rapportant à l'histoire de la cuisine	37
Aldona Kurzawska, Grażyna Rutkowska, <i>Ostrea edulis</i> sur les tables polonaises à la lumière des sources archéologiques et écrites de l'époque moderne	43
Dariusz Dąbrowski, <i>La chronique de Halicz et de Volhynie</i> en tant que source pour les études sur la culture matérielle de la Russie moyenâgeuse. Caractéristique générale et postulats d'étude	63
Anna Markiewicz, Les inventaires du XVIII ^e siècle en tant que source pour l'histoire des cloîtres des dominicains de la province russe	75
Raimo Pullat, Les instruments de musique des habitants de Tallinn au XVIII ^e siècle	85
Ryszard Żelichowski, Le berceau polonais à la cour de Hollande. Contribution au rôle du présent pour les relations internationales dans l'entre-deux-guerres	91

RAPPORT D'ETUDES

Leszek Kajzer, Réflexions sur un monument véritable. Remarques après la lecture de l'œuvre <i>Kazimierza Stronczyńskiego Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844-1855)</i> [Descriptions et vues des monuments historiques en Royaume Polonais (1844-1855)]	111
--	-----

BIBLIOGRAPHIE DU CONTENU DU « KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ ». ANNALES LI-LX (2003-2013)	135
---	-----

CONTENTS

From the Editors	3
----------------------------	---

STUDIES AND MATERIALS

Janusz Barański, The world of things in relation to man	5
Katarzyna Krupska, Prayer turned into silver. Seventeenth- and eighteenth-century votive offerings from the region of Chełmno	15
Jacek Tylicki, The silver luxuries of the table in the 15 th –18 th c.	27
Marta Osypińska, Sheep or goat, herring or fish? Zooarchaeological sources to the history of food	37
Aldona Kurzawska, Grażyna Rutkowska, <i>Ostrea edulis</i> on the Polish table in the light of archaeological and written sources from the modern era	43
Dariusz Dąbrowski, <i>The Halicz-Volhynia Chronicle</i> as a source to studying the material culture of mediaeval Ruthenia. General characteristics and research postulates	63
Anna Markiewicz, Eighteenth-century inventories as the source of knowledge on the history of the Dominican monasteries of the Ruthenian province	75
Raimo Pullat, The musical instruments of the inhabitants of Tallinn in the 18 th c.	85
Ryszard Żelichowski, The Polish cradle on the Dutch court. A note on the role of gifts in international relations in the inter-war period	91

REVIEW ARTICLE

Leszek Kajzer, A reflection on a real monument. Some notes on <i>Kazimierza Stronczyńskiego Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim</i> [Descriptions and views of monuments in the Kingdom of Poland] (1844–1855)	111
---	-----

THE BIBLIOGRAPHY OF THE CONTENTS OF KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ VOLUMES LI–LX (2003–2012)	135
---	-----

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	3
-----------------------	---

STUDIA I MATERIAŁY

Janusz Barański, Świat rzeczy wobec człowieka	5
Katarzyna Krupska, Modlitwa w srebrze zaklęta. Siedemnasto- i osiemnastowieczne wota z Ziemi Chełmińskiej	15
Jacek Tylicki, Srebrne luksusy nowożytnego stołu i bufetu	27
Marta Osypińska, Owca czy koza, śledź czy ryba? Źródła archeozoologiczne do dziejów kuchni	37
Aldona Kurzawska, Grażyna Rutkowska, <i>Ostrea edulis</i> na polskich stołach w świetle źródeł archeologicznych i pisanych z doby nowożytnej	43
Dariusz Dąbrowski, <i>Kronika halicko-wołyńska</i> jako źródło do studiów nad kulturą materialną średniowiecznej Rusi. Charakterystyka ogólna i postulaty badawcze	63
Anna Markiewicz, Osiemnastowieczne inwentarze jako źródło do dziejów klasztorów prowincji ruskiej dominikanów	75
Raimo Pullat, Instrumenty muzyczne mieszkańców Tallina w XVIII wieku	85
Ryszard Żelichowski, Polska kołyska na holenderskim dworze. Przyczynek do roli daru w stosunkach międzynarodowych w dwudziestoleciu międzywojennym	91

ARTYKUŁ RECENZYJNY

Leszek Kajzer, Refleksje nad prawdziwym monumentem. Uwagi o lekturze dzieła <i>Kazimierza Stronczyńskiego Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844–1855)</i>	111
--	-----

BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI „KWARTALNIKA HISTORII KULTURY MATERIALNEJ” ROCZNIKI LI–LX (2003–2012)	135
---	-----

WYDAWNICTWO INSTYTUTU ARCHEOLOGII I ETNOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

* MONOGRAFIE

* CZASOPISMA

- * ARCHEOLOGIA
- * ARCHEOLOGIA POLONA
- * ARCHEOLOGIA POLSKI
- * ETNOGRAFIA POLSKI
- * ETNOGRAFIA POLONA
- * FASCICULI ARCHAEOLOGIAE HISTORICAE
- * JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY
- * KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ
- * PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY
- * RATOWNICZE BADANIA ARCHEOLOGICZNE
- * SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

* SERIE WYDAWNICZE

- * ARCHEOLOGICZNE ZESZYTY AUTOSTRADOWE
- * COLLECTIO ARCHAEOLOGICA, HISTORICA ET ETHNOLOGICA
- * INTERDISCIPLINARY MEDIEVAL STUDIES
- * KATALOG ZABYTKÓW BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO W POLSCE
- * ORIGINES POLONORUM
- * POLSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE
- * SPOTKANIA BYTOMSKIE
- * VIA ARCHAEOLOGICA
- * VIA ARCHAEOLOGICA POSNANIENSIS

Pełna oferta wydawnicza jest dostępna na: www.iaepan.edu.pl
Zapraszamy do naszej księgarni czynnej Pon.–Pt. 11.00–19.00
Instytut Archeologii i Etnologii PAN Al. Solidarności 105; 00-140 Warszawa
www.iaepan.edu.pl; bookshop@iaepan.edu.pl; tel. +48 22 620 2882 w. 114